

ในความทรงจำ...

พระกัลยาณมิตรอาจารย์

กองบรรณาธิการวารสารภาษาปริทัศน์

... Having once worked in the educational field myself, as a teacher of French, I can certainly testify to the vast strides that have been made in terms of the overall quality of education in the kingdom. Having also maintained a keen interest in new trends in the field, particularly with regard to teaching methodologies, testing techniques and methods of evaluation, I am also acutely aware -- as is the Thai educational community as a whole -- that, much remains to be done. For instance, much needs to be done to upgrade the quality of education in general, and in particular the teaching of English as a foreign language, since Thailand's future success in the international arena, in political, economic, and cultural terms, depends to a large extent on the ability of Thai graduates to express themselves fluently in the 'lingua franca' of the international businessman, diplomat and academic...

ข้อความข้างต้นนี้เป็นส่วนหนึ่งของพระตำรัสในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่ประทานไว้ในพิธีเปิดการสัมมนานานาชาติครั้งที่ 1 ในหัวข้อ Trends in Language Programme Evaluation ซึ่งจัดโดยสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 9 – 11 ธันวาคม พ.ศ. 2529

แม้ว่าเวลาจะล่วงเลยมานาน และแม้ว่าองค์พระผู้เป็นเจ้าของพระตำรัสจะได้เสด็จสู่สวรรคาลัยเป็นเวลากว่า 1 ปีแล้ว พระตำรัสยังคงกล่าวสามารถสะท้อนให้คนไทยทั้งมวลได้เห็นว่าพระองค์ทรงมีจิตวิญญาณของความเป็นครู และมีวิสัยทัศน์อันกว้างไกลในด้านการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ

พระกัลยาณมิตรอาจารย์มีความหมายว่า พระอาจารย์ผู้เป็นกัลยาณมิตรที่ประเสริฐ เป็นพระสมัญญาที่กระทรวงศึกษาธิการได้ถวายแต่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อเป็นการสำนึกในพระกรุณาธิคุณที่มีต่อวงการการศึกษาของประเทศและของปวงชนชาวไทยอย่างหาที่สุดมิได้ กองบรรณาธิการวารสารภาษาปริทัศน์จึงขออัญเชิญพระดำรัสของพระองค์ที่เคยประทานไว้ในวารสารภาษาปริทัศน์ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ปลายปีการศึกษา 2529 มาไว้ในวารสารภาษาปริทัศน์ฉบับนี้ เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณและพระวินิจฉัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ซึ่งครูผู้สอนภาษาทั้งหลายอาจใช้เป็นแนวทางหรือนำไปประยุกต์ใช้ในอาชีพของตนได้

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีพระวินิจฉัยเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาต่างประเทศที่เน้นความถูกต้อง (accuracy) และความคล่อง (fluency) ในการใช้ภาษา และพระวินิจฉัยดังกล่าวเป็นพื้นฐานของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของพระองค์ที่มุ่งเน้นการนำไปใช้ มิใช่เพียงการรู้กฎไวยากรณ์เท่านั้น

....ฉันออกจะโบราณที่คิดว่าภาษานี้ต้องรู้ไวยากรณ์ แต่สมัยนี้ขอให้พูดได้คล่องก็ดีแล้ว ไม่จำเป็นต้องรู้ไวยากรณ์ ส่วนฉันคิดว่าต้องพูดให้ถูก เลยต้องสอนไวยากรณ์บ้าง หาวีธีที่จะนำไวยากรณ์ที่เรียนแล้วมาใช้ ต้องพยายามดัดแปลงบทเรียนให้ไม่น่าเบื่อ โดยเปลี่ยนแปลงกิจกรรมไปเรื่อยๆ เช่น คราวนี้อาจให้เขียนประโยค คราวหน้าอาจจะให้เด็กแสดง แทนที่จะทำเหมือนกันทุกครั้ง

นอกจากความถูกต้องในแง่การใช้ไวยากรณ์แล้ว สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังทรงให้ความสำคัญกับการออกเสียง (pronunciation) ที่ถูกต้อง เพื่อให้การสื่อความหมายมีประสิทธิภาพ จากพระดำรัสข้างล่างนี้ จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงมีความมุ่งมั่นที่จะแก้ไขให้ผู้เรียนออกเสียงได้ถูกต้อง เพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคในการสื่อสาร

ฉันเน้นตัว “r” กับตัว “l” เด็กสมัยนี้แม้แต่ตัว “ร” กับ “ล” ในภาษาไทยยังพูดไม่ชัดเพราะฉะนั้นเรื่องตัว “r” กับ “l” นี้ไม่ชัดไม่ได้ ฉันไม่ยอมปล่อย แต่เรื่องอื่นถ้าพูดเสียงไม่ชัดทีเดียวแต่ทำให้คนฟังเข้าใจได้ ฉันไม่ว่า

พระวินิจฉัยของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ยังคงมีความร่วมสมัยเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะในเรื่องการอ่าน กล่าวคือ เด็กไทยส่วนใหญ่จะอ่านหนังสือน้อย ทำให้ขาดความรู้และความสามารถในการวิเคราะห์ซึ่งนับเป็นทักษะสำคัญทักษะหนึ่งในการเรียน พระวินิจฉัยของพระองค์แสดงให้เห็นถึงความเป็นนักการศึกษาที่มีความคิดทันสมัยอยู่เสมอ

ฉันเห็นว่าเราควรจะสนับสนุนให้อ่านหนังสือตั้งแต่อายุ 10 ขวบขึ้นไป เพราะในช่วงอายุ 10-18 นี้ ถ้าสนับสนุนให้อ่านจะได้อะไรมากเหลือเกิน พอหลัง 18 หรือ 20 ไปแล้วจะมีสิ่งที่หักเหความสนใจหลายอย่าง

นอกจากนี้ พระองค์ยังทรงมีพระวินิจฉัยต่อด้วยว่า การอ่านนั้นเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา ถ้าผู้เรียนอ่านหนังสือมาก ภาษาก็จะดีขึ้น พระองค์ทรงตอบคำถามที่กองบรรณาธิการฯ กราบบังคมทูลถามด้วยว่า พระองค์ทรงสอนพระธิดา (ท่านผู้หญิงทัศนาวลัย ศรสงคราม) ในเรื่องการอ่านอย่างไร พระองค์รับสั่งว่า

....แต่ฉันได้สอนเขาอย่างหนึ่ง คือ วิธีการอ่าน เช่น ถ้าประโยคซับซ้อนมีหลายๆ clause ก็ต้องดูว่ามี
กี่ clause แล้วมาวิเคราะห์หาประธาน ทากริยาและคำที่ไม่รู้จัก ก็จะทำให้เข้าใจประโยคต่างๆ ง่ายเข้า
เพราะฉะนั้น ฉันจึงคิดว่าอย่างน้อยที่สุดต้องมีความรู้ไวยากรณ์ การอ่านหนังสือมากๆ จะช่วยเรื่องภาษา ถ้าไม่
อ่านหนังสือภาษาก็จะไม่ดีขึ้น

นอกจากพระวินิจฉัยในเรื่องการเรียนการสอนแล้ว สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ยังทรงมีพระดำรัสที่แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงเป็นพระอาจารย์ที่มีเมตตา
ธรรม และคุณธรรม เมื่อทรงบรรณาธิการฯ กราบบังคมทูลถามว่าเวลาทรงสอนหนังสือ พระองค์ทรงดูถูกศิษย์
บ้างหรือไม่ พระองค์ทรงมีพระดำรัสตอบว่า

ไม่เลย เวลาสอนดูไม่เป็น บางทีเวลาเด็กคุยกันก็ต้องทำให้ตัวเองโกรธขึ้นมาเพราะต้องการดู แต่ปกติ
แล้วไม่ดู

ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. คุณกัญญา ธรรมมงคล อดีตผู้อำนวยการสถาบันภาษา ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่เข้า
เฝ้าขอประทานสัมภาษณ์จากสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ได้
เล่าให้ฟังถึงพระอุปนิสัยอีกประการหนึ่งของพระองค์ว่าทรงเป็นผู้ที่ตรงต่อเวลาเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ ในพิธีเปิด
สัมมนานานาชาติครั้งที่ 1 ซึ่งพระองค์ทรงเป็นองค์ประธาน รถพระที่นั่งได้มาถึงสถานที่ก่อนเวลา ทรงมีพระ
ดำรัสให้รถพระที่นั่งจอดเพื่อให้ถึงที่หมายตรงเวลาตามหมายกำหนดการ เพื่อที่ผู้จัดสัมมนาและผู้เข้าร่วมประชุม
ทั้งปวงจะได้ไม่สับสนวุ่นวาย ความเป็นผู้ตรงต่อเวลานับเป็นจรรยาบรรณที่สำคัญประการหนึ่งของครูเช่นกัน

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงมีจิตวิญญาณของ
ความเป็นครูอยู่เสมอ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. คุณกัญญา ธรรมมงคล ได้เล่าให้ฟังตอนหนึ่งว่า เมื่อทรงบรรณาธิการ
วารสารภาษาปริทัศน์ขอประทานสัมภาษณ์ และเรียบเรียง
บทสัมภาษณ์เสร็จแล้ว ได้ส่งให้พระองค์ทรงมีพระวินิจฉัย
ในครั้งนั้นพระองค์ทรงพิสูจน์อักษร และตรวจแก้ตัวสะกด
ต่างๆ ด้วยพระองค์เอง และเมื่อมีข้อผิดพลาดเกี่ยวกับ
เนื้อหา ก็ทรงแนะนำให้แก้ไขเพื่อความถูกต้องและสมบูรณ์
ของงาน

ปัจจัยที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่ง ซึ่งถือว่าสำคัญ
ที่สุดของการเป็นครู พระองค์ทรงรักการสอนหนังสือ ดังพระดำรัสต่อไปนี้

เรื่องการสอนนี้ฉันชอบมานานแล้ว คนที่เป็นลูกศิษย์ฉันอยู่นาน คือพระเจ้าอยู่หัว บางทีมานั่งเกาะอยู่
ข้างหลัง ชะโงกดูว่าทำอะไรและซักถาม จึงทรงรู้เรื่องต่างๆ มากกว่าเด็กอื่นๆ และทรงมีความจำดีมาก ทรง
เป็นนักเรียนที่ดีมาก คือสนใจ คนเป็นครูนี้ถ้าลูกศิษย์แสดงว่าสนใจเราก็ยิ่งอยากสอน

จากพระดำรัสเพียงไม่กี่ประโยค และจากพระวินิจฉัยที่แสดงออกเพียงไม่กี่ย่อหน้าทำให้พสกนิกรชาว
ไทย ตระหนักถึงจิตวิญญาณของความเป็นครู ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนจนความเป็นผู้มี
จรรยาบรรณในอาชีพครู ของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
สมควรที่ครูทุกคนควรถือเป็นแบบอย่างและนำไปปฏิบัติ ตลอดจนจนนำพระวินิจฉัยของพระองค์ไปวิเคราะห์
ศึกษา และนำมาปรับปรุงการสอนของตนต่อไป

บรรณานุกรม

กองบรรณาธิการวารสารภาษาปริทัศน์. "สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กับภาษาต่างประเทศ จากการศึกษาสัมภาษณ์ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา" *วารสารภาษาปริทัศน์* ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 ภาคปลายปีการศึกษา 2529: หน้า 1-7

Wangsotorn, Achara, Prapphal, Kanchana, Maurice, Araya and Kenny, Brian (eds). "The Opening Speech of HRH Princess Galyani Vadhana" in *Trends in Language Programme Evaluation, Proceedings* published for CULI's First International Conference, 9-11 December, 1986: p vii - viii

